

rigtigt at gaa ud uden netop at have et saadant Spørgsmaal med og lade Bælgerne selv faa Indflydelse derpaa. Jeg tror, det altid vil være rigtigt, naar der i et Samfund ligger store Spørgsmaal til Afgørelse, da ikke at søge at faa at vide, hvorledes den enkelte Repræsentant eller den, som for et Tidsrum er valgt, vil stille sig dertil, men det rigtige er at spørge om, hvorledes det Spørgsmaal opfattes af den store Befolkning, og her er netop Laaneparagraffen et af de store vigtige Spørgsmaal, som Befolkningen har Lov til at tale med om, naar vi komme ud til Valg.

Fogtmand: Det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkreds (Korsgaard) vilde paastaa, at hvis denne Lov gik videre, og det haaber jeg, den gør, vilde den være betydningsløs. Det tror jeg dog alligevel, er et noget vel stærkt Udtryk. Jeg lægger ikke stor Vægt paa det ærede Medlems Udtalelser i saa Henseende, men at det kunde være betydningsløst, kan jeg ikke indrømme, og det er netop ud fra det Synspunkt, vi have behandlet denne Sag, at det dog maaske var muligt at tilvejebringe en saadan Ordning, at der bliver noget større Sikkerhed i de private Jærnbaneforetagender for Fremtiden, og der ved Overenskomst mellem Tingene bliver i Lovsform nogle faste Regler for, hvad det er, man kræver af de private Koncessionsøgere, saaledes, at de kunne være forberedte, og have alt lagt til Rette, naar de indkomme med Begæring, visse Regler, hvorved Tingene indbyrdes havde bundet hinanden, saa at de vilde gaa med dertil, naar ellers Betingelserne vare til Stede. Det er ikke aldeles betydningsløst, men det er, indrømmer jeg, et lille Skridt. Jeg tror, at det ærede Medlem og jeg ere enige om, at man ikke kan vente at gøre meget store Skridt paa Lovgivningens Vej; naar vi ville gøre for store Skridt, ville vi let udsætte os for at gøre daarligere Skridt. Det have vi været enige om flere Gange under tidligere Sagers Behandling her i Salen. De store Spørgsmaal skulle vi tage med meget stor Forsigtighed, som Stillingen nu er; vi kunne sige: desværre, at det nu er saaledes, men det er virkelig Tilfældet, og derfor tror jeg, at et saadant lille simpelt Skridt som dette

skulle vi ikke lade saa ganske haant om, naar der ellers er Mulighed for at bringe noget ud af det. Dernæst sagde det ærede Medlem, at vi maatte alle sammen efterhaanden gøre os fortrolige med, at skulle vi fremme Jærnbaner og lignende Ting, maatte der gøres ny Udveje. Regeringen havde brugt Pengene saa nær, at vi ikke kunde slaa os til Ro med, at Statskassen kunde præstere meget i den Henseende. Der kan være noget rigtigt deri, men jeg vil sige til det ærede Medlem, at vi skulle huske paa, hvorfor Stillingen er bleven, som den er. Det er, fordi dette Regeringsystem har hersket; men det er vort Haab, og det tror jeg, vi ere enige om, at dette System ikke skulde vare evig og altid; man maa dog tænke, at vort Arbejde er bygget paa, at vi skulle komme ind i Tilstande, hvor et andet Regeringsystem kommer til Styret. Det er derhos utvivlsomt, at de ny Udveje, der skulle til, kunne komme paa forskellig Maade. Det er vistnok ikke den Udvej, som jeg haaber af det ny Regeringsystem, at vi skulle oparbejde den finansielle Balance ved Statslaan, vi have andre Udveje. Jeg har allerede hentydet til Besparelser, som kunne foretages paa mange Omraader, og jeg skal minde om, at hvis den finansielle Balance for Statskassens Bedkommende skulde være meget ugunstig, og der skulde være store Foretagender, som stillede særlige Fordringer; er der et anden Udvej, man tør har talt om, og som det endnu ikke er forbudt at tale om, nemlig at gaa til en ny Stat, en virkelig Formue- og Indtægtsstat, hvis det viser sig, at der er Fordringer, vi ikke kunne tilfredsstille ad anden Vej. Jeg synes derfor ikke, vi skulle søge dette Regeringsystem altså meget ved at tale om, at vi anbefale den Vej, saa længe vi have andre Udveje at anbefale og fremhæve, men som vi ganske vist kunne sige os selv, at det maaske er umuligt at faa dette Regeringsystem til at gaa ind paa. Det, jeg mener, er, at vi ikke skulle slippe alle våre Krav og Fordringer af Hensyn til, at vi have dette Regeringsystem, som maaske kan ventes at blive langvarigt. Det ærede Medlem vil sige: Mens Græsset groer, dør Koen. Ja, jeg tror nu nok, det kan være hensigtsmæssigt, at vi saa anlagt nogle Jærnbaner her i Landet, men jeg tror dog, at man kan